

Пропозиції
до проекту Постанови Верховної Ради України
«Про встановлення в Україні
святкового дня – День подяки Богові»
(реєстр. № 10286 від 24.11.2023 р.)*

Метою проекту, як зазначено в пояснювальній записці, є святкування на міжконфесійному рівні Дня подяки Богові, щоб увесь Український народ міг звернутися до Бога з подякою за Його милість, яка була явлена до Українського народу в різні історичні часи та проявляється в теперішній час.

Проект не суперечить законам України та міжнародним договорам, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Водночас положення проекту Постанови потребують уточнення в частині визначення категорії свята для забезпечення відповідності його змісту положенням статті 35 Конституції України.

Проектом пропонується встановити в Україні свято – День подяки Богові, який відзначатиметься щорічно в останню неділю вересня.

Процес оновлення календаря свят України потребує виваженого підходу, адже впровадження свят – це спосіб впливу на систему політико-культурних цінностей суспільства, яка є важливою складовою національної ідентичності і, відповідно, гуманітарної безпеки держави. Розглянувши проект, вважаємо слушним зазначити таке.

Зауваження концептуального характеру.

Попри широку вживаність, термін «свято» не має наукової і законодавчої конкретизації. Жоден із нормативних актів не містить його визначення, але Конституція України визначає, що державні свята встановлюються виключно законами України.

Аналіз законодавчої практики оновлення календаря свят України дозволяє констатувати дотримання певних вимог до запровадження свят, у тому числі, щодо встановлення їх категорій: «свято», «державне свято», «релігійне свято», «професійне свято», «святковий неробочий день» тощо. Залежно від рівня законодавчого забезпечення всі свята поділяються на: свята, що є святковими неробочими днями (стаття 73 Кодексу законів про працю України); свята, що не є вихідними днями, які запроваджуються підзаконними нормативно-правовими актами. Варто зазначити, що запропоноване проектом Постанови свято є ідентичним до свята, запропонованого проектом Закону «Про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю України щодо встановлення святкового дня – День подяки Богові» (реєстр. № 10152 від 16.10.2023р.). Відмінність пропозицій проекту Постанови та проекту Закону щодо одного й того самого свята є суттєвою з погляду встановлення категорії свята і правових наслідків його запровадження. Така ситуація свідчить про недостатню обґрунтованість ритуального та змістовного наповнення цього свята.

Оскільки Постановою не може бути запроваджено державне свято, то запропоноване проектом Постанови свято слід віднести до іншої категорії свят.

Саме ці положення проекту Постанови потребують уточнення з метою дотримання принципу правової визначеності. За назвою і метою запровадження запропоноване свято тяжіє до релігійного, а не традиційного. Однак, релігійні свята й дати є предметом віддання церковного календаря. Існуючий на рівні закону поділ свят на світські та релігійні, а точніше сама наявність православних релігійних свят у законодавстві є проблематичною з огляду на закріплене в Конституції України право на свободу віросповідання, включаючи свободу сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої та відокремлення церкви і релігійних організацій від держави.

Встановлення категорії свята має принципове значення для здійснення його комеморації – інструменту «винайдення традиції», засобу забезпечення консолідації суспільства та визначення вектору його соціокультурного та політичного розвитку¹. Відсутність такої визначеності унеможливило організацію заходів, передбачених пунктом 3 проекту Постанови, а також заходів контролю, передбачених пунктом 4 проекту.

Потребує редакційного корегування назва Постанови в частині заміни сполучення слів «святкового дня» на слово «свято» відповідно до змісту проекту та дотримання єдності термінології.

Ризики ухвалення проекту.

Врахування зауважень дозволить уникнути таких ризиків:

– невідповідність положень проекту Постанови статті 35 Конституції України;

– невідповідності принципу правової визначеності щодо категорії свята, що ускладнить реалізацію (зокрема, організацію плану заходів із відзначення на державному рівні Дня подяки Богові).

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

* Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені у документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.

---

¹ Кривда Н.Ю. Конструювання української ідентичності: виклики комеморації. *Культурологія*. 2018. № 1. С. 15–20.